

УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ 2

Учество на јавноста во процесот на урбанистичкото планирање

Потребата за зголемено учеството на јавноста (public participation) во процесот на урбанистичко планирање почнува засилено да се манифестира во текот на 60-те години на минатиот век.

Учеството на јавноста во процесот на урбанистичкото планирање подразбира вклучување на граѓаните, нивни здруженија и други заинтересирани субјекти во планирањето, уредувањето и управувањето со изградената и природната средина во која тие ги остваруваат своите активности.

Учеството на јавноста придонесува кон нејзино претворање од пасивен консумент во активно вклучен чинител во креирањето и управувањето на градската средина.

Сл. 1 Приказ на односот помеѓу нивото на учество на јавноста во процесот на урбанистичко планирање и видот на активности поврзан со него

УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ 2

Главните цели кои можат да се постигнат со повисоко ниво на учество на јавноста се:

- обезбедување на можност да се слушнат ставовите на јавноста и таа да се вклучи во процесот на планирање и одлучување со цел за подобрување на плановите и нивно вистинско влијание врз подигнувањето на квалитетот на секојдневниот живот
- промовирање на чувството на заедница преку споделување на заеднички цели и
- зголемување на свеста за проблемите и потребата за директно и активно учество во креирањето на можните начини за нивно решавање.

Фактот што во органите на локалната самоуправа седат избрани претставници на граѓаните, не е доволен да обезбеди соодветно учество на јавноста во процесот на урбанистичко планирање.

Традиционалниот начин на „учество“ на јавноста се исцрпува со јавната презентација и јавната расправа, најчесто по нацртот на плановите, но начинот на нивното презентирање преку синтезниот план многу често ги прави плановите „нечитливи“ за пошироката јавност.

Квалитетното учество на јавноста во процесот на урбанистичкото планирање е потребно од следниве причини:

- тоа најчесто претставува извор на локални информации за состојбата на средината, за потребите и ставовите на жителите, кои во спротивно може да останат нерегистрирани
- претставува и начин на заштита на интересите на граѓаните кои во процесот на планирање можат да бидат подредени на интересите на големите бизниси и институции или едноставно да бидат занемарени од локалната администрација
- го олеснува договорот и очекувањта за тоа што можат да обезбедат плановите како подобрување на постојната состојба.

На почетокот на секој процес на учество на јавноста во планирањето на просторот треба јасно да се констатираат разликите во гледањата и очекувањата помеѓу различните чинители и да се постават реално остварливи цели, за учесниците во процесот не бидат разочарани со резултатите, односно со промените во просторот што ги предвидува планот. .

УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ 2

Една од главните придобивки на партиципацијата е што сите поединци и заинтересирани групи мораат да соработуваат во еден вид отворен форум, во кој ќе можат слободно да ги изнесат сопствените ставови, да направат потребни компромиси и да дојдат до одлуки прифатливи за сите. Вклучувањето во ваков процес ги открива различните интереси кои мора да тежнеат кон заедничко врамнотежување, што води кон зајакнување на релациите во рамките на заедницата.

Улогата на планерите во овој процес е да го олеснат доаѓањето до заеднички одлуки преку транспарентен процес на планирање. Ова најчесто е помогнато со презентирање на можни алтернативни плански решенија, од кои може да се избере најповолното или да се направи ново со комбинација на повеќе елементи од различни решенија.

Учеството на јавноста во урбанистичкото планирање е континуиран процес поттикнат од постојаното менување на состојбите во просторот и општеството, менувањето на сфаќањата и приоритетите на различните учесници итн., што ја предизвикува потребата од континуирано преоценување на резултатите од процесот на планирање.

Праксата на јавна расправа за плановите, што постои кај нас, одговара на ниско ниво на партиципација на јавноста во планирањето. Јавното изложување на плановите, нивната презентација и можноста да се достават забелешки на планот се случуваат *post festum*, кога планот е веќе оформен како нацрт план. Во таа фаза индивидуалните забелешки можат малку да влијаат на целината на планот.

Затоа, потребно е да се применат различни техники на активна соработка помеѓу планерите и заинтересираните поединци и групи уште од најраната фаза на подготовка на планот, за да се овозможи креативен придонес на јавноста во планирањето.

Организирањето на работилници, анкетирањето, интервјуата, формирањето на фокусни групи и други форми на соработка придонесуваат кон тоа јавноста да стекне вистинско сознание за состојбите во просторот и да се поттикне креативното мислење во решавањето на актуелните проблеми.

УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ 2

Иако за планерите, задачата станува посложена со активното вклучување на јавноста во процесот на урбанистичко планирање, постојат повеќе причини што одат во прилог на потребата за нејзино вклучување, како на пример:

- подобрување на ефективностa на планирањето
- одлуките во процесот на урбанистичкото планирање се комплексни и во тој процес потребно е разбирање и вклучување на сите релевантни локални информации, ставови, потреби и интереси
- спроведувањето на плановите се подобрува со јавно постигнатата согласност и договор
- зголемување на транспарентноста во процесот на одлучување
- поголема можност за решавање на конфликтите преку постигнување на консензус
- размена на информации
- подобрување на знаењето, разбирањето и свеста на јавноста
- намалување на недовербата на јавноста во системот на урбанистичко планирање.

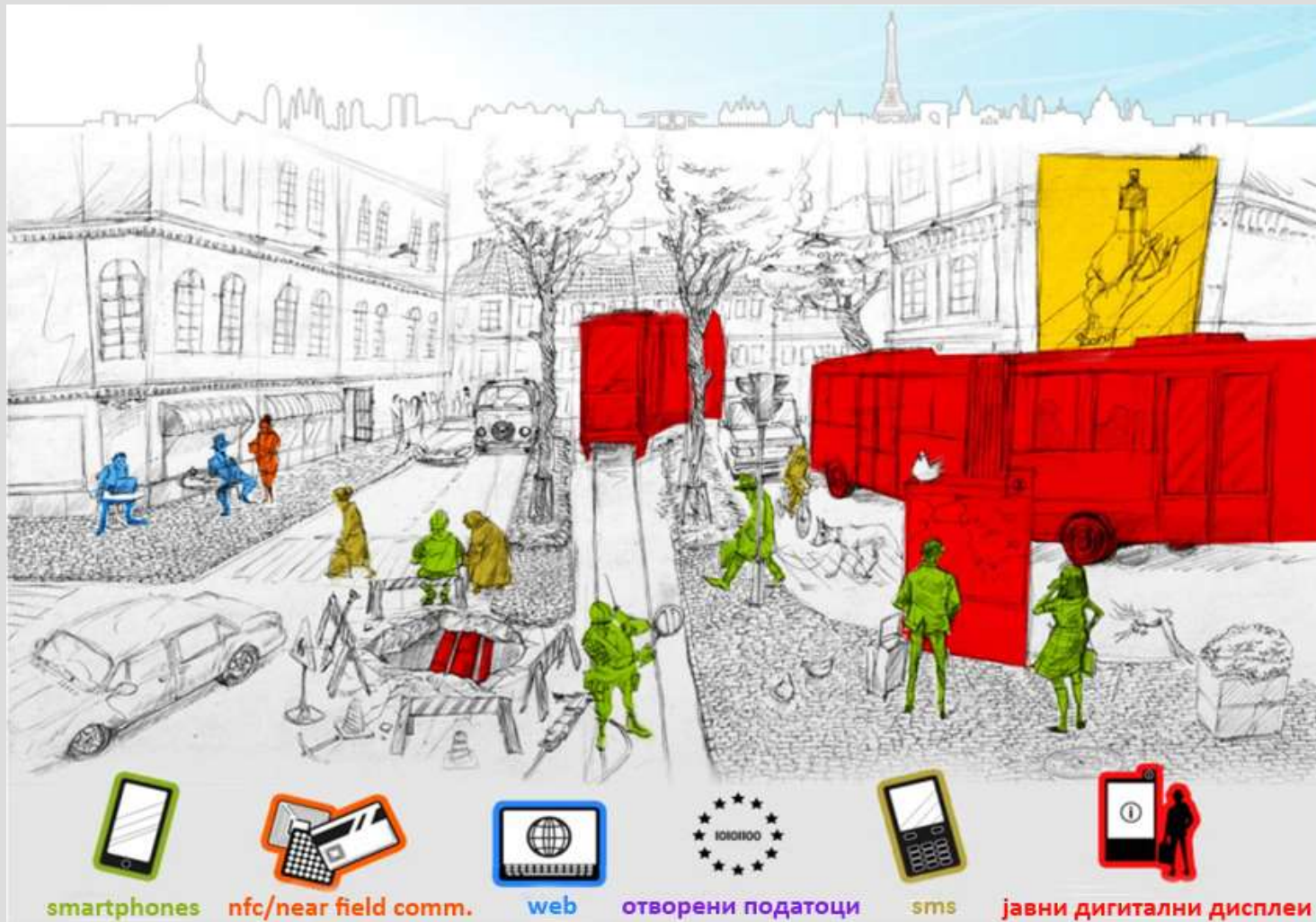
Во поново време учеството на јавноста во процесот на планирање се темели првенствено на користењето на информациската технологија која ја олеснува комуникацијата помеѓу локалната власт, граѓаните и сервисите што им стојат на располагање.

Сепак, не треба да се занемари фактот дека, особено кај нас, сите граѓани немаат пристап или познавање на користењето на новите технологии, што става дел од жителите во подредена положба кога учеството се темели само на користење на алатки поврзани со интернетот. Затоа, во оваа фаза покрај зголеменото користење на информациската технологија треба да се користат и методи кои нема да дискриминираат никого.

Сепак, со сигурност може да се очекува дека сè поголем дел од жителите ќе можат да ги користат придобивките од развојот на информациската технологија што позитивно ќе влијае на учеството на јавноста во процесот на урбанистичко планирање.

УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ 2

Еден од облиците на локално поврзување е претставен преку мноштво вебстрани за соседства или градови наречени „placeblogs“, на кои се одвиваат континуирани преписки, се споделуваат информации и се спојуваат жители со слични интереси што придонесува кон зајакнување на врската помеѓу жителите и нивното место на живеење.

Сл. 2 Приказ на најчесто користените алатки за комуникација во зајакнувањето на врската на жителите и нивното место на живеење

На Точак

Група ентузијаста со цел подобро велосипедско Скопје.

HOME ШТО Е КРИТИЧНА МАСА? КРИТИЧНА МАСА - СКОПЈЕ ТОЧКАРСКИ ЗАКОНИ ВО РМ ПРИЈАВИ DOWNLOAD

ЗА НАС

НА ТОЧАК
СКОПЈЕ, МАКЕДОНИЈА

Група Скопски велосипедисти.
twitter:

www.twitter.com/NaTochak

хаштар: #NaTochak FB:

www.facebook.com/NaTochak e-

mail: natochak@gmail.com

VIEW MY COMPLETE
PROFILE

КАТЕГОРИИ

#JasNaTochak (2) #SkNaTochak (2)
#KM55 (1) bike kitchen (3)
BikeToWork (2) car free day (3) Car-
free Day (2) ECF (2) Engage (1)
GhostBike (1) helmet law (3) KM#76 (1)
KM70 (1) MobilityWeek (1) rent-a-bike
(3) WinterBikeToWorkDay (3) АКЦИЈА
(9) Андреј Клеменц (1) анкета (3)
барања (9) барање (1) безбедност
(13) буџет (1) вело-анализа (2)
вело-град (13) вело-инспекција (1)
вело-Македонија (2) вело-матине (1)
велорезолуција (4) видео-акција (2)

05 April, 2019

Патувачка велосипедска патека ги поврзува велосипедистите од регионот

10:49 На Точак

Патувачка платнена велосипедска патека ги обединува велосипедистите од регионот со исти проблеми Серија акции: Четири скопски приказни кои можат да бидат велосипедски / Црвен тепих за точаџи Група активисти по јавниот повик од НаТочак

Search

ЗАПИШИ СЕ

Вашата меил адреса за
добивање на објавите од
блогот:

Внеси

Delivered by FeedBurner

Сл. 3 Приказ на веб страната на здружение на граѓани кое го промовира користењето на велосипедот како превозно средство во рамките на град Скопје

УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ 2

Една од поновите форми на учество на јавноста во процесот на урбанистичкото планирање се т.н. живи градски лаборатории (urban living labs).

Живите лаборатории се појавуваат во првата деценија на овој век и се дефинираат како кориснички насочени екосистеми на отворена иновација кои се темелат врз ко-креација на корисниците, интегрирање на истражувањата и иновациите во реалното животно окружување на заедницата.

Живите лаборатории функционираат како посредници помеѓу жителите, институциите и стручњациите во процесот на заедничко создавање на решенија за постојни проблеми. Живите лаборатории имаат заеднички елементи, но и мноштво на различни имплементации.

Кога живите лаборатории се занимаваат со прашања поврзани со урбанистичкиот развој на градот, тие се именуваат како живи градски лаборатории чија основна карактеристика е колаборативниот пристап во нивното функционирање.

Основни елементи на живите градски лаборатории, освен активното учество на јавноста и истражувањето во реалниот градски контекст се и:

- ко-креација во сите фази на процесот
- дефинирање на проблемот
- визуелизација на проблемот
- истражување и експериментирање
- „идејација“ и солуција
- евалуација на предложеното решение.

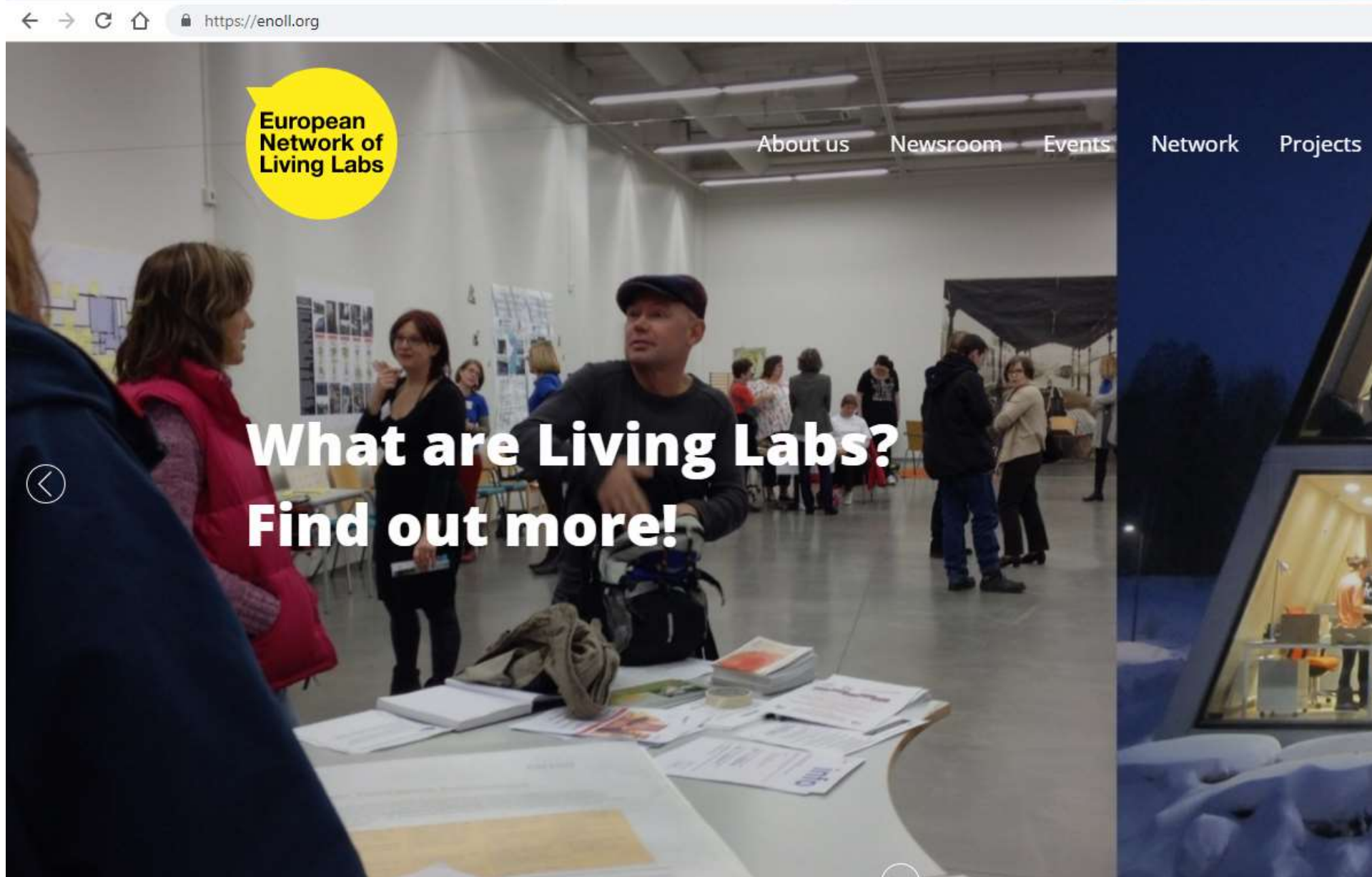
На сл. 4 прикажан е примерот на една жива градска лабораторија во Копенхаген, Copenhagen Street Lab, чии активности се насочени кон подобрување на урбаното живеење преку користење на „интелигентни технологии за создавање на решенија втемелени врз податоци што ги задоволуваат потребите на градот и неговите жители“.

Сè поголемиот број на живи лаборатории доведе до формирање на Европската мрежа на живи лаборатории која ја олеснува комуникацијата помеѓу живи лаборатории со заеднички интереси. (в. сл. 5)

УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ 2

Сл. 4 Од работата на Copenhagen Street Lab (в. www.cphsolutionslab.dk)

Сл. 4 Европска мрежа на живи лаборатории (в. enoll.org)